

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítanak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor
 Fél évre 4 kor
 Negyed évre 2 kor
 Egyes szám ára 20 fil.

Hirdetéseket elfogadjatnak:
 Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécében Schalek H., Dukas M., Oppalik A. -Általános Tudósító- hirdetési osztálya Budapest.

NYILVÁRT PÉLTÁRA 20 SZ.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye

Népolvasmányok.

Igen szomorú édes hazánkra nézve, hogy nem használják fel a nép üres idejét hasznos művek olvasásával, miért van az, hogy a magyar ember annyira idegenkedik a könyvtől, betűtől? Ha a nagy munkaidőben nem is, de télen ráérne olvasni, miért nem teszi?

A magyar ember könyvre nem ad pénzt. Pálincás bolt minden utcában van, míg könyvkereskedés vármegyénként akad kettő-három. Bejárhatjuk a falvakat, míg a nép hajlékaiban egy-egy családi könyvtárra bukkanunk, holott minden valamire való házba kellene lenni egy néhány jó könyvnek, melyeket a családtagok haszonnal használhatnának. Hány gazdag polgár van, aki irodalomra egyetlen fillért sem ad.

Népünknek nem kell semmi, semmiféle nyomtatott betű, kivéve a kalandáriumot, melyből a legolcsóbbat, tehát a legrosszabbat veszik polgártársaink.

Kis nép vagyunk, létünk attól függ, hogy tudunk-e műveltségben, előre haladásban lépést tartani a civilizált nyugattal. Mindenki megvan győződve, hogy tudnánk, ha akarnánk. Mert a magyar ember ritka tehetséggel van megáldva: eszes, okos faj. De mit ér ez, ha holt tőke, ha nem fejlesztjük, ha nem értékesíthetjük? Erőszakkal hiába akarunk kényszeríteni, hogy forduljon a műveltség forrásaihoz, a könyvekhez.

Rá kell tehát szoktatni a népet a könyvek, az olvasás szeretetére.

Hogyan?

Iskolai és népkönyvtárak által. Állítani kell minden iskola mellé népkönyvtárt, melynek példányait a gyermekek haza hordhassák, olvasás végett. A könyvtár szép képes könyvei és hasznos népies iratai otthon a családi körben is érdeklődést keltsenek. A szülők szívesen lapozgatnak a könyvecskékben, sőt olvassák, vagy a mi még jobb, gyermekeikkel felolvasztják. Ekként terjed az olvasásra; a könyvtár kötetei megteszik vándorutjokat a családok között s már most a jelenben is hatással vannak az általános népműveltség terjesztésére.

Az eredmény különösen a következő generációban mutatkozik szemmel láthatólag, az iskolába járó gyermeket már zsenge korában rászoktatják a könyvek szeretetére, az olvasásra. A tanító ugyanis a legelső osztályú gyermekekkel kezdi a könyvek kiosztását. A ki jól tanul és jól viseli magát, az jutalmul egy képes könyvet kap ki olvasás végett. Így az egész iskolázatlanság alatt folytatva a könyvek kiosztását, lehetetlen, hogy a kívánt eredmény megközelíthető ne legyen.

A gyermek iskoláztatási ideje alatt rászokik a könyvtár szebbnél-szebb példányainak olvasgatására által a jó könyvek szeretetére. A könyvek s a könyvtár iránt bizonyos tisztelet támad benne, mivel mintegy jutalmul kapta ki a jó könyveket. Ha elvégezte iskoláit, akkor is meg lesz neki engedve, hogy el eljárjon az iskolába egy-egy jó könyvért, melyet a tanító szívesen kölcsönöz

a népkönyvtárból. E szerint az elemi első osztálytól egész a sirig folyton nyitva áll az iskola mellett szervezett népkönyvtár mindenki előtt.

A könyvtár a műveltség, a haladás tüzhelye, éltető forrása lesz. A nép általa a legjelesebb művekhez ingyen jut s ekként megkedveli, megszereti az irodalmat. Léleki szemei felnyitnak, önérzete feltámad, hogy önerejéből is támogassa a nemzeti irodalmat és a művészeteket. Az egyes emberek is fognak pénzt adni könyvekre; a jobb módúak nemes ambíciójuknak tekintik, hogy jó művekből ők is állíthassanak családi szentélyükben egy kis könyvtárat.

Semmi sem látszik azért sürgősebbnek, minthogy a népiskolákban felállítsuk a népkönyvtárakat.

Az iskolai hatóság, a községi ügyek vezetői kövessenek el mindent, hogy a közhasznú intézmények mielőbb létesüljenek. Legyenek a néplanitók az ügy lelkes bajnokai, hiszen az ő népszerűségük, az ő tekintélyük növekedik azzal, ha a nép a népkönyvtár által egész életén át összeköttetésben marad az iskolával.

A népkönyvtárak felállítása nem oly nehéz feladat, mint első tekintetbe látszik, csak a kezdet kezdetén kell átesni. Ha az első alap megvan, könnyű azon tovább fejleszteni az intézményt.

Csak kezdeni kell! Üljenek össze, beszéljék meg a dolgot a községek, az iskolák irányadó férfiai és mit se habozva, létesítsék a hasznos intézményt.

TÁRCZA.

A kenyér.

A létharcában egymás ellen küzd,
 S kenyérért tör minden lény;
 Nem sejtjük, mily harcok dúlnak ott,
 Hová nem ér el szem, és égi lény;
 Minden része a titkos világnak,
 Mindenegyre zsong és szüntelen mozog:
 Kenyérért folynak ádáz harcai!
 A melyre bő köny s izzadás csorog

S mást feledve, önmagáért vivja
 E nagy tusát, a harcank, mindenrész
 Félte amasztul kapszilag ime.
 Magához vonni, Istenét is kész! —
 Rejtelmes munka, amit végezének,
 Míg a tudása vak éjbe halad:
 Kenyérért folynak ádáz harcai!
 A melyre átok, s tenger bűn tapad.

És minél többet összehordani
 Ez a cél egy ember éltén által.
 Ki akkor is érte nyújtja karját,
 Hogyha már-már egy lesz a halállal.
 És küzd érte lélekszakadással.
 De hajh a végezt-mindent elsőpör —
 Hiába volt a sok harc, a lármá:
 A vége mégis csak egy srgödör.

Válfi Géza.

A nagyanya levele.

Írta: J. Virág Béla.

Tudok én még egy történetet a Sásnábobról, a malotcisi főnemesről.
 Ez az ő tragédiája. Ezt kellett volna elmondanom előbb.

Kezdő fiatal ügyvéd volt még a Maloticky-féle csödtömeg gondnoka. Nőgrádból került a felvidéki faluba, az óriási munkát igénylő csödtömeghez. Domborodó, magas homlokán két finom

ránc szaladt a szemgödörök sarkához; sugárzott arról az ész, az erős akarat, a tetterő. Fekete bajszával, szakállával ellentétben állottak szelid, kék szemei és eláruáltak melegen érző szívet, őszinteséget.

Éjjel nappal a csödtömeg bonyolódott pöreiben dolgozott és szenvedélyvel kutatta a felvidéki nábob bukásának távolabbi okait.

Az öreg Maloticky László bírt ugyan a főurak minden hibáival; kártyázott, merész fogadásokat tartott, pazarolt; de ilyen óriási vagyon mellett alig volt hihető, hogy oly rövid idő alatt tönkreteszik őt e szenvedélyek. Más magán is hasonlóan költött, de vagyona romjait mégis megmentette, itt pedig ahhoz sem volt remény.

Első nejétől származott fia anyja jussát örökölte és gyűlölte mostoha testvérét, de főleg mostoha anyját, egy gazdag bécsi polgár leányát.

Második nejétől származott fiai már nem fejezték be tanulmányaikat. Nem volt miből. Az idősebb menhelyet talált a vasutnál, az ifjabb aljas társaságban lopta a napot és zsarolta anyját. Egy ideig még Maloticsen laktak. De László

Feller-féle Elsa-Fluid

gyorsan és biztosan segít számos megbetegedésnél, mint pl. csúz, köszvény, fogfájás, hátfájás, oldalszurás, szagatás, izületi bántalmak, ficam, fejfőres, influenza stb., igen jól hat étvágytalanság, gyomornyomás, savanyu f-ibőfőges, veségés stb. ellen, amit több mint 65.000 köszönőlevél igazol. 12 kis vagy 6 duplatüveget 5 koronáért bérmentve küld **Feller V. Jenő Stubica Templom-utca** (Zágráb megye). Ajánlható még, mint kitűnő hashajtó a Feller-féle Elsa Pilulák, 1 tekercs 6 doboz bérmentve 4 korona.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Meteorologia. Csáktornya állomás május havi meteorológiai feljegyzéseinek eredményei a következők:

A redukált légnyomás maximuma: 794.5 mm. 28-án.

A redukált légnyomás minimuma: 737.9 mm. 22-én.

A 0 fokra redukált légnyomás havi közepe: 747.4 mm.

Hőmérséklet abszolút (este 9 órakor) maximumának havi közepe: 22.3 C°.

Ugyanannak minimuma: 11.6 C°.

Száraz termométer havi közepe: 14.9 C°.

Harminc évi hőmérsékleti havi közép:

15.1 C°.

A száraz hőmérő maximuma: 26.7 C°, 3-án.

Ugyancsak minimuma: 8.4 C°, 25-é.

Párányomás havi közepe: 9.9 mm.

Nedvesség: 79 százalék.

Felhőzet (derült = 0, borult = 10) havi közepe: 6.2.

Csapadék havi összege: 92.1 mm.

Legnagyobb csapadékmennyiség = 23.6 mm.

16-án.

A csapadékos napok száma nagyobb volt a 0.1 mm-nél 17-szer.

Nagyobb volt az 1.0 mm-nél 11 nap.

Ezek között jégcsóval 1-szer (21-én d. u.) zivatarral: 7 esetben.

A szélirányok közül uralkodó volt az északi és északkeleti.

29-én déli 12 óra 18 perckor 2 másodpercig tartó földrengés is észleltetett.

— Római korbeli lelet. Május hó 25-én este Tündérlak község határában közvetlenül az egykori Malakóczy-vár alatt a Mura folyó partján Böcskei János munkavezető és Oletics Márton munkás, parti földmunkával foglalkoztak. A meredek, mintegy 3 méter magas part szegélyét (rézsutosan) lejtősen le kellett vágni. Munkaközben észrevették, hogy a lesímtott part oldalán szegletes költárgy áll ki. Kézszel vagy kapavál kihuzni nem lehetett, mert nehéz volt, azért Böcskei előmunkás csakánnyal feszített neki s avval akarta a költárgyat kimozdítani helyéről, mi helyett azonban az egésznek egy felső része törött le s az ki volt huzható. A tárgy körül a föld eltávolítottván, most már az egész költárgy elmozdítható s a szabadba kihuzható volt. Már a felső kődarab lefeszítésekor is látható volt, hogy az egész tárgy egy homok-

köböl durván faragott s láda formájú kőkoporsó, melynek fedele egy vastag, alsó részén egyenes, de felső részén domborúan idomított homokkőlap. A fedélkő levétele után a koporsó belseje földdel megtelve találatott. A föld kikaparása közben 8 drb. kis csontra, egy pohárra és 2 fazékformájú agyagedényre bukkantak, a melyek közül azonban csak az egyik fazék maradtathott épen, mert a másik fazék a föld kihányása közben eltört. Ezen tárgyakat azután gondosan megőrizve nevezett munkások átadták Ordelt János kir. mérnöknek, ki a kőkoporsót a parton biztonságba helyezte, a talált kisebb tárgyakat pedig lakására vitette. Földes Imre körjegyző mindezen tárgyakat a Muraközi Múzeum számára a találotól elkérte. Ordelt János kir. mérnök, Böcskei János és Oletics Márton ezen egész leletet a »Muraközi Múzeum« számára oda ajánlékoztak. Földes Imre körjegyző szives volt e tárgyakat a muraközi múzeumnak elküldeni. A jegyző urnak szives érdeklődéséért és a fent nevezett találotknak, valamint a Mura szabályozását vezető mérnök urnak e helyen mondunk köszönetet a küldeményért. A beküldött tárgyak a Muraközi Múzeumban a találot és beküldők neveivel együtt »tündérlaki lelet« cím alatt helyeztetnek el. — Felemlítjük itt, hogy Fejér József mérnök úr, aki már sok tárggyal gyarapította a múzeumot, újabban Lapsinavár romjaiból küldött egy faragott épület-követ és egy óriási laplót, melyet egy tölgytán talált.

— Athelyezés. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Bodonyi Mária draskoveczy állami ovónót hasonló minőségben Facsetre helyezte át.

— A csáktornyai tekéző egyesület folyó hó 1-én tartotta az évi rendes közgyűlését a Horváth (Szeiverth) féle vendéglő kerthelyiségében. E közgyűlés, mely az egyesületében a 25-ik egyetli év megnyitói közgyűlése volt, annál fogva is különbözött az egyesület eddigi sablonos közgyűléseitől, e gyűlésében az egyesület elhatározta, hogy ezen től az egyesület működése nemcsak a nyári hónapok alatti tekézés lesz, hanem egész éven

át fenn fog állani és az egyesület állandó helyiséget fog tartani, hová napi lapokat és heti lapokat jártnak: azaz a tekéző egyesület egyuttal olvasó kör is lesz. E határozatra az ösztönözte az egyesületet, hogy a múlt teli hónapokban az egyesület tagjai közül közös megállapodás alapján többben kísérletet tettek olvasókört fenntartani s az igen szépen bevált. — Hogy hol fognak hététni helyiséget, még uincs megállapítva. Ezen új alapon működő egyesület évi tagsági díja 12 koronában van megállapítva, mely díj havi 1 koronás részletekben szedetik be. — A nyári hónapok alatti tekézés június elsejétől minden héten hétfőn, csütörtökön és szombaton este lesz, csütörtökön zeneestélyel. A tisztújító közgyűlésen megválasztották: elnöknek Ziegler Kálmánt; alelnöknek, Pálya Mihályt; háznagynak Zrinyi Károlyt; pénztárnoknak Kraschovetz Józsefet és jegyzőnek Fejér Jenőt. Választmányi tagok lettek: Czvetkovics Antal, Czövek István, Fischer Endre, Kayser Lajos, Nuzsy Mátyás, Plichta Béla, Polyák Mátyás, Szalon Péter, Sztráhia Károly és Zrinyi Viktor.

— Földrengés. Csáktornyan és környékén, Stridón, Nagykanizsán május hó 29-én délután 12 óra 18 perckor földrengést észleltek. A földrengés egy erősebb lökessel kezdődött és 2 másodpercig tartott földalatti morajjal. A földrengés észak-déli irányú volt s aránylag oly erős, hogy az emberek közül sokan ijedtükben az utcára futottak ki. Nehány falon függő óra és egyéb tárgy leesésénél komolyabb baj azonban nem történt.

— Ragados állati betegségek a csáktornyai járásban s környékén. Ivarszervi hólyagos kiütés: megbetegedés van Drávaszásárhelyen és Drávaszentmihályon; sertésorvác: Drávaszásányon és Drávaóhidon; takonykór: Zalaezerszegen és Varazsdon; Léplene: Cseresyésen; sertésvész: Jánostalun és Belicán.

— A csáktornyai rendőrség szervezeti szabályrendelete. Csáktornya nagyközségi elöljárósága hirdeti, hogy a képviselő-testület által a rendőrség szervezéséről alkotott szabályrendelet Zalavármegye törvényhatósági bizottságának 5485/005. sz. végrehajtásával jóváhagyott. Ezen jóváhagyást a község

halála után, a fej nélkül maradt családot kitétték az ősi kastélyból a hitelezők. Nem vittek magoktal egyebet, mint az ősök vászonra festett képeit. Még a képrámákat is ott kellett hagyniok.

Megfoghatatlan módon tengődtek tovább a szomszéd mezővárosban, míg egyszer csak híre járt, hogy az a gézengúz fiú feltörte a nagyatyja koporsóját, megrabolta a halottat, leszedte a koporsó aranyozott pántjait; aztán végkép eltűnt a tájról — Isten tudja hová.

Kimagyarázhatatlan volt ez a rohamos sülyedés, mintha valami átok üldözte volna azt a családot.

Hanem az ügyvéd előtt nem elegendő mentesség a babona és semmi esetre sem logikai ok. Mesébe való beszéd az a megfogamzott átokról. Nem hiszi azt el a mai kor gyermeke.

Lázal kutatta tovább a családi levéltárt és néha éjféleken át is ott dolgozott, csak ha már uszkótt vetett a gyertya, hagyta el az archivum dohos szagú szobáját és rázarta a vassal kiveret tölgyfa ajtót az elpusztult család fényes múltját őrző penészes teremre.

Hosszu, sötét folyosó vezetett ki a kastély udvarára, az illatos hársak alá.

Egy viharos estén ismét egyedül dolgozott a nagy kastélyban; a kulcsár — vén, kopott ember, — korán lefeküdt. Két gyertya is égett előtte az asztalon s azok kísértetiesen világították be a levéltár barna falait. Már az utolsó szekrényt rendezte, sorba nézve a sárga feliansokát. Bántotta a fülledt levegő. Felnitotta az örökké csukott ablak egyik szarnyát s a kelekező szélvihar sivitva hordta azon az országot felkavart porát és végig fűtyölt a hosszú folyosón.

Az ügyvéd gondosan bontotta fel egymásután az iratcsomókat s azok egyikéből véletlenül egy elsárgult levél hullott ki.

A becsapó vihar eloltotta az egyik gyertyát és az izgatottan kutató ügyvéd elfeledte azt meggyújtani.

Először a kihullott iratot nézte meg. A nagyanya levele volt egyik unokájához, Imréhez, László bátyjához. Végig futatta az első oldalt. Csupa érdeklensé hízegés volt a nagyanyai szeretet nyilvánulása délelgetett unokájához.

Kellettlenül tette félre és tovább tette a csomagot. Jegyzet, olvasott és ismét jegyzet, azután összekötötte az átfogó zsinetet és visszavitte az egészet a szekrénybe. Csak midőn visszatért, vette észre, hogy a levél ott maradt az asztalon. Bosszúnak kapta fő, hogy visszatette a többihez.

Az a levél pedig oly nehéz volt, mintha egy család pusztulása, egy elhibázott élet sulya nyomná. És végre is, miért őrizték olyan gondal épen ezt a levelet?

Gondolkozva ment vissza az asztalhoz, maga elé tette az elsárgult levelet, halavány, kuszált írásával és újból elolvasta az első oldalt, melynek sora azzal végződött: »... de Lászlót...«

Az ügyvéd ébredő izgatottsággal fordított. »... Verje meg az Isten, mert gonosz szándékkal reám emelte a kezét...«

Az tán irtóztató átok következett, minőt csak az imájában megzavart szombatos mondhat, minővel holtáig betegé teszi ellenségét, a hindu brahmin, minőt csak egy meggyalázott nagyanya mondhat szentségtelen unokája fejére.

»... sírját ne szentelje be pap, tetemét hányja ki a föld és lelkének ne irtalmazzon az

igazságos Isten se a földön, se az égen! Földön futó koldus legyen ősi birtokán, ósatyái sírját galázzák meg gyermekei! Legyen oly becstelens, hogy az apagyilkos is megtagadja őt!...«

Az ügyvéd kezében reszkett a levél, szeméi előtt összefolytak a betűk.

Nagy Isten. Mi ez?

A következő pillanatban egy szélroham irtóztató csattanással becsapta a nehéz tölgyfaajtót és eloltotta a pislogó gyertyát...

... A benyíló szomszédaszoba vaspántos ajtaja nesztelenül felnyílt és azon egy fehérbe öltözött matróna lépett be, kezében gyertyával.

A gondnok egy ideig meredten nézte a némán közeledő alakot, hisz minden vonása oly ismerős volt előtte, ... igen ... igen ... ott függött ő is a falon a többi ősök között ... bál arcán — útéstől eredt — vörös csik ... a nagyanya!

Mint egy őrtült ugrott fel helyéről és ki akart rohanni, de a becsapott ajtó egy pillanatra utját állta.

Még egyszer visszatekintett. Az országot topolyfájába leűtő villám vakítóan megvilágította a levéltárt. Az a fehér alak letette a gyertyát az asztalra, leült, a kiterített levél fölé hajolt és sirt...

A tulcsigázott erő megfeszítésének engedett az ajtó s mint egy dűzött gyilkos rohant ki az udvarra és kalap nélkül, esőtől összecsapott hajjal esett össze otthon — eszméletlenül...

gou javili, da Roždestvenski se približava, japanska mornarica je taki pripravnica počela ruse i Togo se je trsil takovo mesto zebati, gde čisto osecurano more imati obladanje rusov. Taki je počel strelati sa štuki na ruske vojne ladje. Kak je Togo spazil da je smutnja i zmešanost nastala med rusi onda nje je pritisnul prama japanskoj obali, gde je svaka ladja na kojoj je japanska zastava bila proti Rusom strelala. K tomu je i to hodilo, da japanski štuki dalje neseju, kak ruski i tak dok su japanci med rusi delili smrt, ruski štuki su njim malo zapovedali. Veliju, da je strašna zmešanost nastala med ruskimi marinari, nekoji su vu zdvojnosti vu morje sposkakali. Japanci su osvojili Nebogatov admirala vojne ladje, koj se njim je predal zvun toga na morju počiva do osemnajst ruskih vekših i menjših ladjah.

Na Mandžurskim bojnom polju su takaj japanci preobladali, kak jeden mali brojav javi.

Veliju kad je car te sve glase počul, skoro je omedlel, vu svoju hižu se je zaprl i samo to jedno kriči:

»Svemu je kraj.« — A ktomu celi svet se veseli, da su rusi zgubili, jer gde su rusi tam je i suzanjstvo — sada kak veliju se je i već Bogu dosta videlo i prekratil je sreću rusov. Jer ovaj tabor je od ruske strani ne bil pravičen.

Politički pregled.

Celoga orsaga je zbudil on dvoboj, (fehtanje) kojega je imel grof Keglevich Ist van desne stranke ablegat, sa Hencz Károlyom pučke stranke ablegatom. Ovomu dvoboju početak je bil v subotu, kada je vu saboru Keglevich bil rekel Hencu, da je »osel«. Henc je na to uzrujano odgovoril Keglevichu: »naplaćeni vol.« Ali to je već ne čul Keglevich jer je već vun išel iz sabsorske sale.

Prošloga meseca 28-ga vu jutro se je počel dvoboj i Keglevich je mrtvec postal. Hencova sablja ga je prek prepčila. Tak veliju da iznenada, jer kad se je Henc podmeknuł od sablje Keglevicha, ovaj je sa

Jednoč pod takovim njegovim špioniranjem mu se je približavala ruska kozacka vojska, koju kad je opazil, je pobegel u neki sienik, tamo se je duboko u sieno zakopal i tako skrit svoju sudbinu očekival. Kozaci pako, koji su baš njega iskali, preiskavali su po svoda svaki kutič, pak su i to sieno, u kojem je on u smrtnom strahu bil sakrit, pretraživali, sa svojimi bodeži su boli u sieno, ali je on na sreću se duboko zakopal, a soldati za stalno nisu znali. Jeli je baš ovde sakrit, i tako je sretno prošel a da mu se nije nikaj dogodilo izvan, da je kroz jednu ili dvie ure smrtnoga straha podnašal.

Iz druge pogibelji, gde se mu je već po ratnom sudu izrečenom osudom o životu radilo i on je već bil živi mrtvec, se je na izbilja takov način oslobodil, kojega je morati pravom božjom odredbom i pravim čudom nazvati.

On je bil u jednoj bitki oružjem u ruki zarobljen i ulovljen, — pred ratni sud — stavljen i po njem na — smrt obsudjen, koja — osuda seje — imala i bezodvlačno — odmah ovršiti, jer — ratni sud ide up-

celom jakostjom na Hencovu sablju opal koja ga je prek prepčila. Taki je vumerl.

Taj glas je taki došel vu sabor, gde su se već ablegati skup zišli bili. Predsednik je zpričal vumrloga i zatem su počeli razpravljati Kossuthovu osnovu zvrhu harmonice. Govoril je najprvi Kossuth Ferencz a za njim Károlyi Sándor grof obedva iz ievie stranke,

Majuša 30-ga i 31-ga su dalje razpravljali Kossuthov predlog.

Kaj se političkog stališa tiče vu najnovese je Baron Fehérváry došel da proba se pogajati ali kak čitamo i on je bez svrhe dokončal svoje delo.

Kaj je novoga!

Vmorjeni admirališ.

Iz Petrograda javiju, da Našimov mornarskog admirala su vubili. Čina ovoga je odposlani oficirski sluga načinil! Vu Ruskim orsagu je sada visoke časti osobah ubojstvo vu navadi. Vjerojatno se videlo, da ovo ubojstvo takaj iz političkih zrokov načinili jesu. Sad na ovo gledeč to javiju iz Petrograda, da admirala nisu iz bog političkih zrokov vmorili bili. Oficirskoga slugu jedino osvjeta genula ie nato, ako ravno petrogradskim raztolnačenju je veruvati moći. Našimov, Smirnov zvanoga dvadeset i sedem ljet staroga svojega slugu je odposlal od službe zbog njegove pijanščine i k mornarom ga namestil. Minuču sredu Smirnov je došel na Našimov stan, da svoje blago odonud odnese. Izraven vu palaču ide, gde je Našimov bil i dobro citajućom strelbom vmoril admirala. Kugla se vu Našimov njegova sluha za pilila i odmah ga vmorila nego Smirnov je još trikrat strelil bil. Na strelbeni glas nuter su vdrla družina, k kojim Smirnov je tak bil rekel:

— Nebojtese nebudem strelal više. Kojega sam nakanil vmoriti, on je već mrtvec.

— Krvooločnik je zatim mirno podnašal, da su ga vezali.

Razbojniki vu grofa Seefrida kaštelju.

Iz Liptórózsahgya javiju, da Seefrid

ravo tako, kak i prieki sud (rögtön itélő bíróság), dvie ure iza osude mora ova već ovršena i delipuent pogubljen biti.

Poslie izrečene osude i kad su se već priprave za pogubljenje njegovo činile, je on komandirajućemu generalu Csengeru rekel: »General, i ti si katolik, pak češ me anda shvatiti, da ja bez svete izpoviedi nemogu umrieti i da niti najveći neprijatelji osudjenomu takovu poslednju molbu uzkratili nemogu.»

I izbilja, general je odmah odredil, da se pogubljenje zategne i potraži jedan katolički svećenik

Medjutim su prošle ure za urom i već je nastal večer, a katoličkog svećenika još nisu našli. Već je nastala i tmina te je pogubljenje bilo ne drugi dan odredjeno. Straža, koja je delipuenta strazila, je nekaj od velikog napora a nekaj i od žganice, kojoj je ruski soldat povdan, zadržimala i tu priliku je osudjeni upotriebil te je po četveć posve tiho iz otvorene sobe mimo pospanih stražarah van odplazil i u bližnje polje, na njegovu sreću pšenicom i hržju zasijano pobegel. Odmah je straža opazila, da je o-

Ottó grof i njegove gospoje Erzsébet bavarške hercegice vu ovdašnji njihov kaštelj su razbojniki vdrlil. Razbojniki su najprvije pivnicu odprli i tamo sprazniši su vse šampanierske flaše zatim skrivnima kjučići išli su vu kaštelja njegove palače s odprli su almare i tamo bivajuću srebarnu i belo flačno spobrali i prek vrta hoteli pobegnuli. Medjutim grofovskog para oberjagara njegova gospoja je pazljiva postala na ne navadnu larmu, van se po žurila na vrt i na lancu bivajućega komondor psa slobodnoga puščajuć je na razbojnike na hujstija, med kojimi jednoga od njih komondorski pesa je na zemlju hitil. Na ženinu za pomoć krikui na brzoma su se ljudi skup zišli i prijeli su drugoga razbojnika takaj. Na redarstvi prijeti razbojniki valuvaji jesu, da su budimpeštanski falingarski detiči. Pokradjeno blago vse bez falinge našli jesu pri njih. Obodva su zadržali.

Nezaušana zaljubljenost.

Makoviczky Ilona osemnajst ljetošna gosposka djevojka kak iz Kasše telegrafiraju, ove dane na varaškim groblju na svoje drage matere grobu trikrat je na sebe strelila sa revolverom. Vu špital su nju odpehljali, gde poslie jedne vure je vumrla. Njezinomu činu zrok je nezaušana zaljubljenost.

Kolera vu Ruskim orsagu.

Vu Kurkova Ashomodu i vu Zorincu kak iz Petrograda javiju, vu aprilu mesecu znovič službeno konstatali jesu koleru! Zbog kolere da nju preprečiju, sledeće odredbe načinili jesu. Od kolere čitanja budu držali doktori, svećeniki, učitelji i beteznički dvoritelji i na taj dogódjaj, ako za ovo svrhu za dosta špitalov nebi bilo, država za taj cilj na posudu dade 200.000 rubelov. Nadalje po Volga Don glavni njihovih putovah 59 špitalov podigneju.

Boj proti jednomu človeku.

Porth Arthura njegovo zavzeće nije prouzrokovalo vu Parizu tak veliku senzaciju, kak Royia useanskoga krvoločnika njegovu prijete. Proti drzovitomu človeku cele kompanije soldatov je van išlo i pravoga boja nastavljali jesu proti jednomu človeku.

sudjeni višel, ali gde češ ga najti u hrži i pšenici kako je na primer od Čakovca do Preloga pak od Mure do Drave. Pucali su odmah i davali tim znakove, ali današnjaj jubilarac je za nje izgubljen ostal, on se je skril, kak da ga je zemlja progutala.

Do ovde mi se današnjega jubilarca doživljaji čine vrlo slični onim pokojnoga patra Gašpariča, čiji se spomenek na proložkom trgu pred cirkvom diže. Medjutim naš jubilarac je nadaje više sreće imal nego pokojni pater Gašparič; jer on je poslie ugušenog ustanka iz poljske mogel pobieći u inozemstvo, pak je u bavarskoj našel prijateljsko utočište gde ga je u Monakovu ondašnji nadbiskup Gregor Scher saškulariziral.

Kakti ruski podanik nije razmet niemački, pak mu je iz početka težko išlo, ali u razmierno kratkom vrienentu je to preobladal te je već i niemački govoril, na što je došel za kapelana u Traunstein, gde je bil pune tri godine. Poslie se je preselil u Švajcarsku i onde svoju svećeničku službu vršil.

Sada kak jeden iz Khatelerauhe došavši brojav javi, v nedelju jutro od tretjoj vuri Roy-a njegove hiže jednu stenu iz melinitelom su pod luft pustili i pod 16 dnevnim profi stajanju sedemdeset ljet staroga krvoločnika su prijeli.

Is pol millunom izkuplena reštna kaštiga.

Friedenberg Tivadar scheidemühli veliki trgovac za vno go više je preštimalav zlato i srebro, kak pristojnoga poštenoga življenja načina. Da čim večma, čim brže mogućen bude dojtji k velikomu bogatstvu, kradljivac je postal žnjega, nego se vkanil, jerbo ga sud zbog kradljivosti i zbog primame na više ljetnu vuzu odsudil. Onda Friedenberg jeden pol million markih kaucije je položil, samo da ga slobodnoga namestiju. Kad je onda zatim Friedenberg opet bil došel na sloboden zrak, jako si je zdehnul i jako si je premišljil. Ostavil je polmilliuna i nekan, je izniknul.

Groba su razbili.

Pred dvemi meseci pred tim toga vumerl je baron Kemény Gyula zemeljski vlastelin kojega su vu Pustakamarašu vu familiansku grobnicu med baron Kemény Zsigmond i Janoša bili pokopali. Kak, kak ne med pukom je taj glas nastal, da baruna vu njegovem prusljeku jezero šest sto korun je ostalo, od koje familije člani nikaj nezajući s baronom skupa su pokopali, Tri obsnubleni na peneze gladni vlahi su se odlučili, da si budu priskrbeli pokopave peneze. Vu jednoj noći iz vsakojačkim k tomu potrebnim oružjem pribavljeni postavili se jesu pri grobnici, nego dvorna družina obzirano poslujuće vlahs je prijela vsu tro-

Zatim se je dal na putovanja, kojom prilikum je proputoval cielu Italiju te se je u Rimu i papi poklonil, od onud je otišel u Egipat a onda u svetu zemlju, gde je na grobu našega Zveličitelja svoje molitve obavil te se je godine 1869. povratil.

Dakako da se je povratil u švajcarsku a ne u svoju domovinu, jer onamo, najme pak u Varšavu se niti poslie amnestije nije ufal — i pravo je činil . . . — !

Konačno si je za svoju drugu domovinu izabral Galiciju, gde je najprije u raznih miestih iztočne i zapadne Galicije kapelanov, onda je postal administrator fare Jabtanow, dok je konačno prije dvadeset godinah postal plebanušom u varošincu Pistyn, gde je i danas.

On je danas star 74 godine te je duševno i tieslesno krepak i zdrav. Na glasu je prodekokar, koj u svom dekanatu pri osobitih svečanostih navadno kakti takov prodekalnicu zauzimlje, dapače je već visekrat bil po svom nadbiskupu u Lavov (Lemberg) prodekuvat pozvan.

Današnji jubilarac Schulz je za nas posve nezanimiva osoba i stranjka, te nema nikakove svrhe, da mu život u »Muraközü» opisujem; ali sam samo radi toga to učinil, jer su mu doživljali slični onim našega vrloga domorodca, pokojnoga patra Gašpariča, pak neka se čita, da i druge zemlje imadu svoje Gašpariče! —

Em. Kollay.

ju. Žandarstvo vu mócsiiskoga kotarskoga suda rešt odegnało je grobne bojniks.

Krvoločni zastupnik.

Vu Londonu, kak odonut telegrafiraju pred tremi dnevi prije toga obesil je sebe Jihunlang koreaiski diplomatski zastupnik. Na samoubojstvo se već od davna pripravlal i višekrat je rekel, da nebude preživil, ako Korea zgubi svoju slobodu. Njegova familija neprestano dala je stražiti Jihunlanga nego ove dneve vjutro, za jedno malo vreme je sam ostal i onda je svršil samoubojstvo.

Izgoreta občina.

Iz Šoprona javiju. Na zapadnoj strani ležeća Felsőászló zvana občina ove dneve do zemlje je zgorela. Iz 57 hiž stojećoj občini nit jedna hiža nije ostala. Kvara do dve sto jezer korun sudiju. Stanovniki su povsema na stersku palicu dospeli, jerbo vsa njihova krma i gospodarsko oružje je spogorelo.

Minister vu reštu.

Veliko uznemirivanje nastalo je vu Sydneyu, da Slotteri orsačke hiže člana i Vaiesa bivšega pravosudja poslov ministra radi kradljivosti na polčetrtu ljetni rešt su ga odsudili. Čelo pripećenje na kratkom je sledeće: Slotteri je zakoniti zastupnik bil Seanlan gospoje preminućega millionariuša njegovim odvedkom i vu ruke doblene peneze je vse do fillira potrošil.

Nesrečna na jednim vojnim parobrodu.

Royal Oak zvanim parobrodu vu Kathamu kak iz Londona javiju, ove dneve je eksploderanje bilo, koje jednoga mornara je vubilo i sedem mornarov je težko ranilo.

Vu potok sunjeno dete.

Iz Nagyvarada pismovnik javi: Varga Károly devet lještoš. Molnár János dvanajst lještošni Molnár Ferenc i Gyulai Sándor devet ljet stara deca ove dneve na Körös potoka bregu su s udicom ribe lovili. Pod lovljenjem su se bili sporekli, opet Varga Károly sa Molnár Janošom i posune ga vu vodu. Deca su jen čas gledala, da kaj se bude pripetilo iz žnjihovem pajdašom, kad su onda videli, da ga voda odnesla išli su dimo. Nesrečno deteta roditelji na večer zeznali su, da njihovoga deteta mrtvo telo pri Setim Andrašu su van vzeli iz Köröša. Redarstvo je proti decam podiglo izragu.

Odsudjeni magjarov neprijatelj.

Bengec János preločki sabol odurjava magjare i ovomu svojemu čuvstvu vu jednoj preločkoj oštariji dal je iz odurnimi rečmi na znanje takaj. Velikokanižki pravdeni stol odsudil je toga magjarov neprijatelja na četiri mesečnu vuzu, višesi sud međjutim kaštigu je na dva meseca odredil.

Mužikašov primašna žena.

Rigó Jancija od njegove sreće počemši jako su vu modu došli vu tudjih zemljah cigani i snažneši mladići takaj iz veseljem odputuju van iz svoje domovine, da po nekotih tudje zemlje ošterijah moreju igrati. I do ista skoro svakomu se najde njegova hercegica, francuska grofica ali budi bogata ruska vdovica. Zaljubljene dame iz vekšinom ženitbu obečaju Faraóna potomcom. Bilo bi dobro nego zvekšinom skoro svaki

ima ženu ovde doma. Nego niti ovo nebi nemogućna prečka bila. Sreća je poslužila ciganu i piše dimo svojoj ženi da za dobre peneze bi se razpitali. Zvekšinom bi vsaka privolila, nego visoku šumu penez potrebuje zato malo srdačnost, da tuvaruš jako si takaj i premisli trgovinu. Ovako sad pred nekulikimi dnevi namerila se sreća Horvath Feriju kašaiskomu ciganin primašu vu Berlinu. Dopal se je jednoj brazilskoj bogatoj gospoji, koja po vsakojačkim načinom žena hotela je biti ciganu. Dobro bi bilo, nego Horvath ženu ima, koja samo za trideset jezer markih hotela bi se žnjim raziti. Pokehdob pako tak velika šuma penez se srećnomu primašu pre vno go vidi, po takvim samo prijatelju bude brazilskoj gospoji. Za nekuliko ljet vre domom dojde Horvath Feri takaj, kak su ovi drugi, peneze po svoji iz dragulji nakladjeni i zadovolnostjom nastavlja povrženo familiansko svoje življenje. Jerbo to je med cigani čisto naravno.

Očita hvala.

Festetich Jenš grof Čakovca velike občine za siromake 200 korun gotovih penez i 700 kilogramov hrči je prikazal, za koju plemenitoga srдца dažežljivost vu ime siromakov po ovim putu takaj zahvalnu hvalu daje Čakovca velike občine poglavarstvo.

Prodaja kosah.

K današnjem broju našeg lista je priklopljeni čenik (preiskourant) od kosah brusov, koje se dobavljaju vu železni trgovini Leitner Vjekoslava vu Varaždinu.

Zlo obhodeći prijatelj.

Vu donjem Medjimurju se pripetilo ovo sledeće ni svakdanašne malo pripećenje. Jeden iz donjnega Medjimurja poljodjelavec je iz jedinom snažnom ženskom vu poznanstvu bil, pri kojoj je već više veseli dnevo spunjaval. Vu jednim dnevo je opet ženske na jeni stan išel, gde međjutim je vrata zaklejana našel. Ni si je vno go premišljaval, nego vrata je zatrl, kad on koj k tomu juša ima. Kad je ovak vu sobu stupil, na svoj iznenad jednoga svojega poznanca našel je on pri svojoj ženicki, na što se tak bil razlutil, da njega temeljito je iv haril. Na ovo nebi bilo vu sebi neka tak osobitoga samo, da iz harjeni javil je svojega izharjenika i ovoga milu pri veliko kanižkim kr. pravdenoga stola sudu zbog guleži pokušaja. Najmre zloobhodeći zaljubljenik to bil rekel, da ljubomornoga njegov prijatelj med harenjem nato ga hotel presiliti, da njemu neg jednoga vekslina podpiše i gore opomenutoga pojava doista samo zbog gulesije iz porazumlenjem na hitroma načinili jesu. Ovoga posla majuša 22 dneva razpravlal je veliko kanižki kr. pravdenoga stola sud, kad se po razprave tečaju razvedrilo bilo, da Brodarič i njegova draga izbilja dogovorili se jesu proti zlo obhodećemu njegovomu prijatelju. Pravdeni stol je Brodariča na dva mesečni njegovu dragu pako na jeden mesečni rešt bil odsudil.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

előjáróságánál előterjeszhető felebezéssel 15 nap alatt megtámadható. Kelt Csáktornyan, 1905. május 31. Előjáróság.

— **A jövő tanévi esküdtek lajstroma.** Csáktornya község alulírott előjárósága közhírré teszi, hogy az 1906. évre egybeállított esküdtek lajstroma a 3300/698 sz. bel- és igazságügyi miniszteri rendelet 8 szakasza értelmében Csáktornya nagyközségéhez tanácstermében folyó évi június hó 1 napjától 15-ik napjáig közszemlére helyeztetett, és hogy akár alkalmas egyének abból törént kihagyása, akár nem alkalmasnak abba történt bejegyzése miatt 15 nap alatt bárki felszólalhat, valamint hogy a felszólalásokra, melyek az említett hivatalos helyiségben szintén közszemlére lesznek kitéve, további 8 nap alatt bárki észrevételeket tehet. Csáktornya, 1905. május 31-én. Előjáróság.

— **Tenyészüszök kiosztása.** Járásunk mezőgazdasági bizottsága hosszú idő óta rosz szemmel nézte a Muraköz legelőin szédelgő hitvány semmit érő zagóriai marhát s mindig azon gondolkodott, miként segíthetne ez állapotot s miként szerezhetne be a népnek vérbeli anyagot. A régi törekvés csak a múlt év végén kezdett megvalósulni midőn a tenyésztés nemesítésért 100000 korona állami segínyt eszközölt ki a magas kormánytól, melyen részben tisztavérű simenthalai, részben bonyhádi tájfajta marhát szerzett be, s osztott ki kisczagdáink között. A múlt év novemberében kezdte meg e teren működését s ez év május havában fejezte be mely idő alatt 341 darab kitűnő minőségű, fiatal tenyésztésre igen alkalmas részben vemhes anya állatokkal osztott ki. E kiosztott kitűnő anyag nagy mértékben fog hozzá járulni a járás silány szarvasmarha állományának átalakításához. Gondoskodott a mezőgazdasági bizottság arról is, hogy e kitűnő anyagra a legmegfelelőbb apaállatok szereztesse be, miért is a tavaszi apaállat vizsgálatát alkalmával igen szigorú volt, a legcsekélyebb hiba előtt sem hunyt szemel, a nem alkalmasakat ki selejtezte, s helyettük tisztavérű bikákat szerzett be a legnevesebb tenyésztőktől.

— **Vonat elgázolás.** Folyó hó 2-án a Budapest felől Csáktornyára délután 12 óra 58 perczok érkezéig gyorsvonat a csáktornyai állomás közelében levő mártáni átjárónál elgázolta Tacsek György zalaujvári 80 éves lakost, ki azonnal szörnyet halt. A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy a szerencsétlenül járt öreg süket volt, nem hallotta a közeledő vonat dübörgését, sem pedig annak a vészjelét s mikor a vonat közel ért, a sinek között álló öreghez a vonat már megállítani sem lehetett.

— **Csáktornya monografiája.** Ily címmel Zrinyi Károly csáktornyai tanítóképzőintézeti tanár egy értékes munkát írt s ad ki. A munka felőli Csáktornya múltját a 19 században, jelenét feldolgozza az 1900-iki évszámolás Csáktornyára vonatkozó adatait s végül közli a munka megjelenése idejében. Csáktornya lakosságának a névsorral alfabetikus sorrendben családokint. Ezzel a munkával Zrinyi Károly tanár nemcsak szülőhelyének tesz hasznos szolgálatot, nem kimélve azt a lélekölő fáradtságot, melylyel a szükséges adatokat összegyűjtötte, hanem valóban történelmi értékű művel gazdagítja az irodalmat is, mert sok oly érdekes történelmi esemény és adatt lesz benne, melyet másuttal feltalálni sohol sem lehet. A munka Fischel Fülöp Strausz Sándor csáktornyai könyvkereskedő nyomdájában készül s ára

példányonként 6 korona lesz. A munkáról különben bővebbet mond az e lapozs is mellékelt előfizetési felhívás, melyet ezúton is a község szives jóindulatába ajánlunk.

— **Pályázat.** A felsőmihályfalvi róm. kath. elemi népiskolánál kántorantitói állásra hirdetnek pályázatokat. Lejár július 15-én.

— **Lopás.** A május 3-iki szentkeresztői vásár alkalmával Kelemen Imre felsőpusztalafi kocsmárosnál több vásáros szállt meg, kik közül Szucez János turnisai születésű ember éjjel kiment szálló társai közül, és magához véve a konyhában tartott padlás kulcsolt, a padlásról 90 korona értékű ruhásműt lopott el s azzal még az éjjel tovább állott. A csendőrség most kikutatta a tolvaj hollétét.

— **Az állami tenyészüszök gondozása érdekében.** A csáktornyai járás területén az ez idei től folyamán mintegy 100000 korona értékű faj tenyészüszöt osztottak ki kedvező fizetési föltételek mellett az állattenyésztéssel foglalkozó kisczagdáknak, hogy ez által felsőmuraköz szarvasmarha állományát fejlesszék, előbbre vigyék. Nagyon természetesen a kitűzött cél csak akkor érhető el, ha ez üszökeknek a tulajdonosi legalább az első éveken a legnagyobb gondnal és körültekintéssel járnak el úgy a vett tenyészüszök ellátásánál, mint ezek ivadékaiknak a felnevelésénél. — Ezzel szemben azonban sajnos, a járási mezőgazdasági bizottság tagjai arról tettek jelentést, hogy az egyes vállalkozók a nekik kiosztott tenyész üszöt, a kihelyezési föltétel ellenére nem tenyésztési célra, hanem főleg fuvarozásra használják, még pedig oly mértékben, hogy ennek következtében a tenyészüszök nagy mérvben le vannak romolva. Nyilvánvaló ennek következtében, hogy a cél, a tenyészanyag javítása és tenyész bikák tenyésztése és felnevelése ily módon nem fog beállni, mert a lezsarolt vemhes tehénnek csak fejletlen lehet a borja, a teje is kevés léven, kellőleg felnevelni sem fogja tudni. Már pedig az üszök vállalkozói csak saját jól felfogott érdekükben tesznek, ha lehetőleg minden tenyész es életképes borjút jól és kifogástalanul fel nevelnek, annál is inkább, mivel a járásterületen évenként szükséges 30—40 drb. tenyészbikát a járási mezőgazdasági bizottság házilag és pedig első sorban, most kiosztott állami üszök ivadékaiból óhajlja beszerezni. Ezen rendtelenség és helytelen kezelési megállása céljából a járási mezőgazdasági bizottság elnöke, a járási főszolgabíró most szigorú rendeletet adott ki, melyben figyelmezteti a községek előjáróit és a vállalkozók jótállót, hogy kísérjék figyelemmel az állami tenyészüszöket s akadályozzák meg, hogy könnyebb munkát kivéve — jármozás által lezsaroltassanak; a rossz konditioiban levő üszök tulajdonosait pedig felhívja a rendelet, hogy kellő etetés és ápolás útján egy hónap alatt javítsák fel üszöiket, mert ha azt elmulasztják tenni, első esetben a vállalkozó költségén feljavítatik, másodikban pedig végleg el fog vétetni tőle, a tenyészüsző s az érték csökkenését a vállalkozónak meg kell téríteni.

— **Ertesítés.** A csáktornyai m. kir. áll. polg. fiu- és leányiskolában a f. iskolaév végén a záró vizsgálatok a következő időben és sorrendben fognak megtartatni.

a.) Polg. fiuiskolában. Június 16-án délelőtti hittani vizsgálat. Június 17-én magánvizsgálat, délelőtti írásbeli, délután szóbeli. Az elméleti tárgyakból június 21. és délelőtti az I. oszt., délután II. osztályban. Június 23-án délelőtti, III. oszt. délután IV. osztály-

ban június 24-én délelőtti V. oszt. délután az összes osztályok torna vizsgája.

b.) Polg. leányiskolában. Június 16-án délután hittani vizsgálat. Június 17-én magánvizsgálat, délelőtti írásbeli délután szóbeli és az összes oszt. torna vizsgája. Az elméleti tárgyakból június 19-én délelőtti I. oszt., délután II. osztályban. Június 20-án délelőtti III. oszt., délután IV. osztályban.

Június 26-án délelőtti 9 órakor Te Deum és záró ünnepély. A vizsgálatok délelőtti mindig 8 órakor, délután 2 órakor kezdődnek. A vizsgálatok és záróünnepély nyilvánosak, melyekre a t. c. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívattak. Csáktornyan, 1905. június 3-án. Az igazgatóság.

— **Perlaki ünnepély.** Lapunk zártakor kaplunk a hírt, hogy Habus Mihály perlaki volt kaplannak Perlakon plébánosná történt kinevezését Perlak város közönsége fényes ünnepséggel ülte meg, a mely ünnepély egyuttal hazafias demonstrációvá is fejlődött. Ez ünnepélyről következő számunkban részletebben is beszámolunk.

— **Tudományos színház.** Hruska Gyula tudományos színházi előadásai már nagyon ismertek az újságolvasó közönség előtt. Ez a fiatal magyar ember saját utazásai közben szerzett eredeti felvételeinek vetített képeivel a világ legtöbb tájékaról tudományos felolvasásokat tart, úgy Magyarországi, mint a külföld nagyobb városaiban utazásai közben. Most Grácból Csáktornyára érkezett és itt szándékozik néhány előadást tartani. Mint az előleges jelentései mutatják rendkívül érdekes dolgokat ígér, s hogy ezek valóban értékes és tudományos dolgok is lesznek, az eddigi helyeken tartott előadásairól hozott újság vélemények tesznek tanubizonyosságot. Az első előadás tegnap június 3-án volt s a jelenlevők a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak róla. Ajánljuk a nemes élvezeteket szerető intelligens közönség jóindulatába.

Nyiltér. *)

Tek. Novothny István úrnak Murakirály.

Midőn uraságod az ellenőrzésünk alatt álló murakirályi ker. fogy. szöv. től saját kérése és akaratára folytán megváltik, őszinte köszönetünket és sajnálatunkat fejezzük ki a felett, hogy kiváló tehetségét, szakképzettségét és ügybuzgalmát nélkülöznünk kell. — Őszinte örömünkre szolgál, hogy 44000 koronányi terhes elszámolása a legnagyobb rendben megtörtént és felelőség terhes szolgálatát szeplőtelenül hagyja el.

Fogadja hű és becsületes működéséért a szövetkezet nevében is köszönetünket.

Murakirály, 1905. május 31-én.

Tisztelettel

Szabó Viktor sk., Kleinhempel Károly sk.,
közp. ellenőr. kp. ellenőr.

E rovat alatt közlettekért nem vállal felelőséget a szerk.

Feloldó szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se ličud zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, Margitai Józefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na hervatekom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogódbé i fal računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Gojimo jednofajte marhu.

Kada od jednofajte marhe govorimo, onda si ne mislimo na to, da poleg sadašnjih okolnostih se toga držimo, da po celim orsagu samo jedno-forme fajtu plodimo, jer ako bi to i bilo moguće, jako dobro znamo, da po vremenu bi se fajta prevrgla, kaj zrak, hrana, delo zemlja i t. d. zrokuje. Poleg svih ovih okolnostih se onda tak zvane okolične fajte napraviju, tojest svaka okolica ima svoju fajtu.

Imamo na to peldu vu bližnjim susedstvu vu Austriji, gde su vu nekojih okolicah dereške počeli povati, pak su se ove taki od kraja počele razločiti jedne od drugih, nastala je druga fajta iz onih, koji na breznih mestah, i druga fajta iz onih, koje na ravnici gojiju, akoprem je tam zrak i druge okolnosti ne tak različan kak prinas. Na to je pelda i tak stalna fajta kak je pinzgau-fajta ali i prinas to moremo videti, da jedna ista fajta kak postane različna od druge vu Vas-, Tolna- i Baranya varmegijjah a odovud dojdúće fajte taki drugo formu dobiju na Alföldu, na ravnici.

Zbog toga je anda preobraženje raznovrstnih fajtah ne moći špotati, ali to čista iz drugih okolnostih mislimo. Pred 1894-tog ljeta poljskim zakonu, dobro znamo, žalostni je bil stališ naše marve, kaj se kakvoće tiče. Vu broju morebiti niti denes nesmo napre, kak pred 10 ljetmi, ali gdo bi mogel zatajiti, da sadašnje marve vrednost je vno-govekša, kak je onda bila i moremo čekati

da po ovim zakonu, koj živino-gojstva nadzornike postavi na svaku okolicu bude svrha či sve duže vekša i vekša.

Dosta je bilo na paši krave gledati, pa smo taki znali, kuliko fajti je vu selu. Ali to niti nije čudo, jer su vu jednoj občini držali 3—4 bike, koj je svaki druge fajte bil. Od teh bikov je celi ričet došel na pašu.

Kak su se gojitbeni okruzi postavili, taki počemo spaziti, da jednofajta marvu, počneju ploditi na onoj okolici ljudi i ako bude to dalje tak išlo budemo vno-govekšnosti dobili po marhi. Tam gde se švajcarija tira budemo dobre dojnice, drugi za lusterje dober material a na onih mestah gde magjarsku fajtu plodiju za voziti dobro marhu videli, sa jednom rečjom i mi budemo tak dobru marhu imali, kak to drugi orsagi imaju.

Iz takve strani mislim ja na jedno fajtno plodjenje, da najpre tam, gde se je jedna fajta za takov ili onakov cilj zela tam se naj plodjenje širi svakim mogućnim načinom, a ne tak da bi sada probali sa jednom onda pak sa drugom, to kak nebi škodilo gazdi škodilo bi svim, jer tak nigdar od jedne stalne i dobre fajte nebi došli.

Glavni cilj nam anda naj bude, da si fajtu pridržimo i sa njom se trsimo poboljšati našu marvu kak smo si to cilj napre odredili i onda budemo za kratko vreme dostigli to, da ne samo za nas potrebnu, nego i za druge orsage budemo imali izvrsnu marvu.

Szentez Dezső.

gospodarstveni professor.

Tabor vu Ažiji.

Kaj smo tak težko čakali, evo sada je već čela stvar pred nami sa svojom strašnostjom velikoćom i grozotom. Već pred više dnevi se je javilo i mi smo pisali vu naših novinah, da su se japanske mornarice sretale na morju sa ruskom baltičkom flotom. Onaj glas onda nije bil istinit i tak niti to nije bilo istinito, da su rusi preobladali japance na morju. Naprotiv tomu sada dojdeju istiniti glasi, koji veliju da je japanskih vojnih ladjah zapovednik Togo, prošloga meseca 28-ga tak svladal ruske vojne ladje, da je sa tem na nikaj del celu Rusku na morju. Veliju, da takvo sjajno preobladanje još ne pozna historija, da kuliko je bilo bitkih vu prošlosti, još tak nije bil preobladan nepriatelj, kak su japanski marnari preobladali rusku morsku vojsku.

Cela Ruska je težko čekala taj rat, sa ufanjem su gledali na Roždetvenskija, i evo 28-ga majšu vu jutro njim se je sve ufanje uništilo više pet jezer marinarov je vu morju našlo smrt iz dvadeset četiri velikih vojnih ladjah je komaj ostalo dve ali tri sam Roždestvenski ruski zapovednik je vu morje se vtopil, a drugi zapovedniki, kak najglasoviteši med njimi Nebogatov i Fölkersam su vu ruke japancov opali sa više tri jezera ruskih marinerov.

Majuša 28-ga se je pripetila ta velika bitka japanci su vu tak zvanim Čuzima morskim prelazu počekali ruse. Kad su To-

Z A B A V A.

Iz života katoličkog svećenika.

U Galiciji, u varošincu Pistyn je prečastni gospodin nasl. kanonik i varaški plebanuš Adalbert Seraphin Schulz, dne 4-ga marcijuša t. g. obslužaval peldeset godišnjicu svojega mešništva. Tom prigodom — razumieva se samo po sebi — dobival je od svih stranah čestitke, a med njimi i od lavovškoga nadbiskupa Bilczewski-a, koj mu zajedno javlja, da ga na skoro čeka nieko previše odlikovanje. I ostalo svećenstvo mu je pod liepo izradjenom adressom svojimi podpisi najsrdačnije čestitalo. A tolikomu zagimanju za staroga jubilarca od strane njegovih predpostavljenih i kolegah, je uzrok njegov predživot, pak je vriedno, da ga ovde zabilježim tim više, jer dokazuje neobuzdanu ljubav prema domovini svojoj, koja mora u svakoga građana grudih, poimeince pak u svećeničkih, plamenom goreti i drugem za primer služiti. Teško, da bi se još

jedan njegovog stališa našel, čija prošlost bi bila njegovoj jednaka ili barem donekle slična.

Godine 1831. u Siemonii u rusko-poljskoj rođen, poslie svršenih gymnazialnih naukah, odlučil je svećenikom postati te je stupil u klošter sv. Bernharda u Varšavi, gde je poslie svršenih naukah sv. bogoslovja bil godine 1855-e, 4-ga marcijuša zaređen u svećenike. Kakti klošterski redovnik, ostal je sve do godine 1863. u klostru, to je najme do onoga vriemena, kada je poljakom već dodijala nepravda ruskih mogućnikah, koja je do dve godine trajala i poljski narod gnjela te u njem »insurrectiu» (Ustanak) pobudila.

Naš današnji jubilarca, za onda mlad svećenik, koj je najprije Boga a taki za Njim svoju domovinu ljubil, priključil se je »insurrectiji» te je prijel službu vojnog njihovog svećenika. Ali on nije bil samo svećenik, samo dušobrižnik borećih se, već se je on šnjimi zajedno, u jednoj ruki razpeplom a u drugoj oružjem, proti nasilju neprijatelja domovine mu odrpito boril.

Našega jubilarca sve doživljaje iz togora ovde napisati mi nije zadaća; ali okolnosti, da je on u raznih guberniumih, pod raznimi vodjama tog poljskoj, »insurrectiji» služil i šnjom sudieloval, kak to u guberniumu »Sandovircz» pod vodjom Kurovskiem, Lopackiem, Czachovskiem i pottanjim diktatorom, Langieviczem, nadalje u guberniumu »Kolisz» pod vodjama Taczanovskiem, Kopernickiem, Matuszeviczom, Bosakom i Chmielnickiem, more kak siguran dokaz za njegovu neustrašivost i domoljublje služiti. Takodjer je činjenica, da se je tom prilikom naš jubilarca na razni način preoblećeni, najvećom pogibelju znal u rusku vojsku usuljati, onde špionirati i opet svoje poljake o svemu vidjenomu i čujenomu izviesćivati. Da je to u ratno vrieme najpogibeljnije poduzetje, to je svakomu poznato, pak zato je i plaća takovog špiona veća nego generalska. Kak veliko je anda bilo domoljublje našega jubilarca, koj je to sve badava, bez plaće vršil.

Dve episode iz njegovog logorskog života, u kojih mu je najveća pogibelj prijetila, su osobito vriedne, da je ovdi probičim:

NOXIN

Czipő - Crème

(törvényesen védve).

sevrő- és kid-box-kalf-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízhatlanná teszi, annak tüdőfényt kölcsönöz. Kapható: **drogériákban, jobb czipő-üzlet, bőrkereskedés, festék- és fűszerüzletekben.**

Főraktár CSAKTORNYÁN: MAYER TESTVÉREK

„URANOS” vegyészeti gyár

Kochsinger Testvérek Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

925 7-15

Gabona árak. — Ciena žitka

1 m.-mázs.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	17.00 —
Rozs	Hrč	14.00 —
Árpa	Ječmen	13.00 —
Zab	Zob	14.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	15.75 —
Fehér bab uj	Grah beli	22.00 —
Sárga >>>	> žuti	17.00 —
Vegyes >>>	> zmešan	17.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	24.00 —
Lenmag	Len	16.00 —
Tökmag	Košice	26.00 —
Bükköny	Grahorka	15.00 —

Nagy választéku gyári raktár mindennemű

kötszövetekből, sérvkötőkől, gummiárukból és az összes betegápolási szerekből.

Nagy raktár továbbá mindennemű olajfestészeti szerekben, vázlat és tanulmány festékekben, tubusokban vászon olajfestményhez stb.

Dr. Schönfeld-féle Düsseldorfban.

MAVRO HERZER

Varaždin, Draugasse 9.

946 2-3

A

„MŰVELTSÉG

KÖNYVTÁRÁNAK”

ELSŐ KÖTETE

A TECHNIKA VIVMÁNYAIRÓL

MÁR MEGJELENT.

Megrendelhető:

fischel fülöp

Strausz Sándor

könyv- és papírkereskedésében,

Csáktornyán.

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés, Grand Prix

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik **Fischel F. (Strausz Sándor)** könyvnyomdájában Csáktornyán.

Globus -
tisztító-kivonat

Védjegy: „Horgony”.
A Liniment. Capsici comp.,
a **Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónek bizonyult házi-szer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-össillapító szernek bizonyult kőszvénynei, csizmái és meghűléseknél bedörzsölés-képpen hasznáival.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosaak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török Mészef gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerár
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában,
Elisabethstrasse 5 neu.

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

jeggyel

legjobb, legkládásabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Ki szereti

a gyöngéd, tiszta arcot, a puha sima arczbőrt és üde rózsás arczsint?

Az mossa magát naponta a hires, orvosilag jónak talált

**Bergmann-féle
LILIOMTEJSZAPPANNAL**

(Védjegy: 2 bányász.)

Bergmann & Co. Dresden és Teschen a/E. gyárából.

Kapható Csáktornyaán Stráhia Testvérek fűszerkereskedésében.

Darabja 80 fillér.

821 26-30

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipőtisztítószer

1726
1905

Árverési hirdetmény.

Csáktornya nagyközség képviselő testületének 3/V. 905. sz. határozata folytán hirdetik, hogy a község

vadászati joga

folyó évi június hó 17-ik napján délután 3 óraker az községháza tanácstermében folyó évi augusztus hó 1-től kezdődőleg 6 (hat) egymást követő évre bérbe adatik.

Az árverési feltételek a nagyközségházán 1 szám alatt a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Csáktornyaán, 1905. évi május hó 18-án.

Dénes Béla, közig. jegyző.

Nuzsy Mátyás, községi bíró.

949 1—1

Házeladás.

Muravidon a volt Zeisler-féle ház és telek, mely 3 szoba, konyha, kamara, éleškamara, raktárak, nyári konyha, istállók, terjedelmes kert stb. stb. összes hozzátartozókból áll, jutányos áron eladó. Üzletnek vagy pékműhelynek különösen alkalmas.

Bármikor megtekinthető, mely célra a kulcsok Wolf Antal úrtól (ugyanottani lakos) elkérendők.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos **Singer Sándor** kereskedő Zalaegerszeg. 950 1—2

HIRDETÉSEK

felvétetnek
e lap kiadóhivatalában

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája Csáktornyaán.

A legujabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat

u. m.: névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat röpiratokat, műveket stb.

bármely nyelven és kivitelben
a legjutányosabb árak mellett.